

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ
WARSZAWA, poniedziałek 14 grudnia 1981 r.
Nadruk 1 352 724 egz.

OJCIECH JARUZELSKI: Zwracam się do wszystkich obywateli – nadeszła godna próba. Próbie tej musimy sprostać, dowieść, że Polski jesteście warstwą, która konstytuowała się. Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego i Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju. W przemówieniu gen. armii W. Jaruzelskiego

35 ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO

dzień GRUDZIEŃ 1981
sl. 7.37
sl. 15.24
Wsch. ks. 17.52
Zach. ks. 9.34

13 NIEDZIELA
Lucji, Otylii
ciszy słyszała, jak na godzinę
niej ten roślinny puch, stopnie
twardnieje w orzech –
dziecko małe, które wkołysali
swych pomrukiem jak
szelstem morza
i dojrzałość, która równa
ziemi
sła rączkami drobnymi,
ożowych, roślinką maleńką,
d lekko wyciągniętą ręką...
K. K. BACZYŃSKI

STAN WOJENNY

13.12.1981-22.07.1983

Nocą z 12 na 13 grudnia 1981 r. władze PRL z gen. Wojciechem Jaruzelskim na czele wprowadziły stan wojenny. Celem operacji przygotowywanej od kilkunastu miesięcy było uderzenie w wielomilionowy ruch społeczny, jakim był Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, działający od 1980 r.

Przeciwko polskiemu społeczeństwu skierowano 70 tys. żołnierzy, 30 tys. milicjantów i kilkanaście tysięcy funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, wyposażonych w prawie 1,4 tys. czołgów i 2 tys. transporterów. Zablokowano połączenia telefoniczne, radio i telewizję, zmilitaryzowano zakłady pracy, zawieszono działanie związków i organizacji społecznych oraz wydawanie większości tytułów prasowych, zaostrzono cenzurę, wprowadzono godzinę milicyjną, zamknięto granice państwa.

Tylko pierwszej nocy stanu wojennego internowano prawie 3 tys. osób (do grudnia 1982 r. liczba ta wzrosła do nieomal 10 tys. osób, osadzonych w 52 ośrodkach odosobnienia w całym kraju). Pod koniec 1982 r. prawie półtora tysiąca sympatyków i członków zdelegalizowanej „Solidarności” powołano jako „rezerwistów” na kilkumiesięczne „ćwiczenia wojskowe”, przetrzymując w specjalnych obozach wojskowych, (często w bardzo złych warunkach, np. w namiotach na dworze, w wagonach kolejowych) szykanując i zmuszając do ciężkiej pracy.

Strajki, demonstracje i manifestacje wybuchające w całym kraju po 13 grudnia 1981 r. były brutalnie pacyfikowane. Dnia 16 grudnia 1981 r. podczas krwawej pacyfikacji strajku w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach zabito 9 górników. 31 sierpnia 1982 r. w Lubinie wskutek ostrzelania manifestacji zginęły 3 osoby.

W latach osiemdziesiątych, w trakcie tłumienia protestów społecznych, strajków oraz w niewyjaśnionych okolicznościach życie straciło kilkadziesiąt osób.

Dziesiątki tysięcy osób zatrzymano i aresztowano. Ponad 11 tys. z nich postawiono zarzuty. Sądy wojskowe zaocznie wydały także cztery wyroki śmierci. Tysiące strajkujących i demonstrantów zostało pobitych, a dziesiątki tysięcy skazanych na grzywny lub kary aresztu. Kilka tysięcy członków „Solidarności” zmuszono do opuszczenia kraju. Wielu innych zwolniono z pracy lub pozbawiono stanowisk.

Stan wojenny zawieszono 31 grudnia 1982 r., a zniesiono 22 lipca 1983 r. Jednak szereg przepisów ograniczających swobody obywatelskie i utrudniających życie codzienne obowiązywało do 1989 r.